

profesor Cristina Simona Scurtu

Teste rezolvate bacalaureat la limba și literatura română

Profil real

Teste

Filiera teoretică - Profilul real

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

„Cărțile ne seamănă. Uneori faima le precede, iar atunci când le cunoaștem îndeaproape ne dezamăgesc. Alteori descoperim că gura lumii le nedreptățește îngrozitor. Ne enervează de la un capăt la altul, le socotim proaste, ticăloase sau sunt o bucurie repetată la fiecare dintre întâlnirile pe care le avem cu ele. Descoperim, contrariați, că, la fel ca oamenii, se schimbă, fac riduri. Sau par să fi descoperit un elixir al tinereții și noi suntem cei care îmbătrânim mult înaintea lor. Au urmași, unul sau mai mulți. N-au urmași. Dacă există, urmașii sunt neapărat așa cum i-ar fi dorit ele, cum te-ai așteptat să fie din așa părinți de seamă.”

(Ioana Pârvulescu – *Întoarcere în secolul XXI*)

A. Scrie pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text:

1. Explică, într-un enunț, sensul expresiei „gura lumii” din text. 6 puncte
2. Indică motivul pentru care autoarea consideră că, la fel ca oamenii, „cărțile se schimbă.” 6 puncte
3. Menționează două epitete pe care autoarea le acordă cărților. 6 puncte
4. Precizează sensul afirmației „... par să fi descoperit un elixir al tinereții.” 6 puncte
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, ideea conținută în secvența „Dacă există, urmașii sunt neapărat așa cum i-ar fi dorit ele, cum te-ai așteptat să fie din așa părinți de seamă.” 6 puncte

Notă: Răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi ideea că lectura cărților ne poate transforma existența, valorificând informațiile din fragmentul extras din *Întoarcere în secolul XXI* de Ioana Pârvulescu. 20 de puncte

În redactarea textului vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. 6 puncte

Notă!

În elaborarea răspunsului te vei raporta la informațiile din fragmentul dat. Folosirea altor informații este facultativă.

SUBIECTUL al II-lea**(10 puncte)**

Prezintă, într-un text de minimum 50 de cuvinte, semnificațiile textului următor, evidențiind două trăsături ale *ideologiei pașoptiste*:

„Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
N-auziți prin somnul vostru acel glas triumfător,
Ce se-nalță pân' la ceruri din a lumii deșteptare,
Ca o lungă salutare
Cătr-un falnic viitor?
Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?
Nu simțiți în pieptul vostru un dor sfânt și românesc
La cel glas de înviere, la cel glas de libertate
Ce pătrunde și răzbate
Orice suflet omenesc?”

(Vasile Alecsandri, *Deșteptarea României*)

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un text narativ, aparținând lui *Ioan Slavici*.

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral al personajului din textul narativ ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului ales prin câte o scenă/secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului narativ ales, semnificative pentru construcția personajului, din seria: acțiune, conflicte, modalități de caracterizare, limbaj.

Notă!

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru organizarea discursului, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Rezolvări teste
Filiera teoretică - Profilul real

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

A.

1. Expresia „Gura lumii“ se referă la opinia generală și la prejudecățile comune, în legătură cu un subiect.
2. În viziunea autoarei, cărțile își pierd prospețimea, se demodează și nu mai prezintă niciun interes pentru cititori.
3. „Le socotim proaste, ticăloase...“
4. Textul dezvoltă o personificare amplă, în cadrul căreia cărțile obțin însușiri umane; în acest context, cărțile care își mențin tinerețea sunt cele care se dovedesc incitante pentru cititori, devenind repere clasice, odată cu trecerea timpului.
5. Pledoaria ludică a autoarei construiește ideea analogiei dintre oameni și cărți; cărțile sunt însuflețite, se comportă și reacționează asemenea oamenilor; cărțile au urmași, dezvoltă o dinastie. Afirmația, ușor glumeată, susține ideea că operele valoroase au continuări, fie prin multiplicarea numărului de volume, fie prin reluarea temelor, personajelor, ideilor în cărțile aceluiași autor. O carte valoroasă nu poate avea decât un urmaș de aceeași factură, după modelul omului cu însușiri alese care-și dorește ca urmașii săi să-l întrecă în calitate.

B.

Lectura cărților se dovedește benefică pentru existența noastră.

Eu consider că lectura reprezintă o activitate care ne face viața mai frumoasă. Cărțile se dovedesc însoțitori și prieteni statornici de-a lungul existenței noastre. Ele ne devin atât de familiare, încât obțin atribute umane și apropierea lor de ființele vii nu pare o analogie exagerată. Autoarea textului susține într-o pledoarie emoționantă în favoarea cărților, umanizarea lor. Cărțile pot fi demodate sau proaspete, amuzante sau enervante, unele au urmași, altele fac riduri etc. Autoarea conchide că operele au o viață a lor, limitată sau de durată, dar care se interferează cu existența umană.

În primul rând, cărțile au o valoare documentară. Ele transmit, în avangarda sau în descendența izvoarelor istorice, informații despre epoci, ani sau popoare dispartate. Imaginea Troiei învinse de ahei se păstrează în memorie datorită, în primul rând, epopeii lui Homer, după cum Odiseea, care relatează pe-ripetiile interpretului Ulisem rămâne mai viu în memorie, decât din documentele istorice.

În al doilea rând, răgazul cotidian al lecturii se dovedește și poate fi un moment de sărbătoare, care eludează monotonia ritualului de activități zilnice. Prin dorința de lectură, confirmăm spusele lui Miron Costin: „că nu este zăbavă alta mai frumoasă decăt cetitul cărților“.

Lectura cărților suspendă curgerea monotonă a timpului, ele sunt „timp concentrat” și lectura lor reprezintă un izvor de regenerare sufletească și spirituală. Este un loc comun faptul că cititorii pasionați devin mai inteligenți. Prin lectură avem acces la umanitatea personajelor, cu care ajungem să empatizăm. Altruismul, perseverența, curajul sunt conținuturi caracteriale pe care ni le transmite lectura cărților.

Cărțile definesc trăsăturile umane, prin lupta pe care o duc personajele. Moby Dick ne vorbește despre provocarea ambiției, care conduce personajul până la sacrificiul de sine, în timp ce Robinson Crusoe confirmă certitudinea curajului uman, în lupta cu vitregiile existenței; sunt două dintre cărțile care, parafrazând vorbele autoarei, „au descoperit un elixir al tinereții”.

În concluzie, cărțile sunt semnele spiritului uman care ne transformă și ne îmbogățesc existența.

SUBIECTUL al II-lea

Discursul poetic integrează, în spiritul ideologiei pașoptiste, tema libertății poporului și a mesianismului poetului. Funcția retorică a textului este redată prin utilizarea interogației și a invocației retorice. Poetul își cheamă conaționalii la lupta pentru câștigarea libertății și construirea unui viitor „falnic”. Lupta pentru libertatea poporului este o temă frecventă în ideologia primei jumătăți a secolului al XIX-lea și este sugerată prin intermediul versurilor: „Nu simțiți în pieptul vostru un dor sfânt și românesc/La cel glas de înviere, la cel glas de libertate...” din finalul textului. Versurile textului relevă rolul mesianic al poetului, care recurge la strategii oratorice pentru a-și impresiona contemporanii și pentru a-i determina să schimbe societatea.

SUBIECTUL al III-LEA

Ghiță

Moara cu noroc de Ioan Slavici

Ioan Slavici este unul dintre cei patru scriitori clasici români care s-au remarcat în secolul al XIX-lea, prin inaugurarea romanului realist obiectiv, cu profil psihologic. Literatura lui Slavici descrie personaje complexe, dominate de conflicte puternice, pe fondul modificărilor pe care le aduce capitalismul în societatea tradițională rurală.

Nuvela *Moara cu noroc* este o creație literară care se înscrie în formula realismului cu influențe psihologice și este considerată o capodoperă a speciei: „o nuvelă solidă, cu aspect de roman“. (G. Călinescu). Nuvela a fost publicată în volumul *Novele din popor* din 1881.

Protagonistul nuvelei este Ghiță, un personaj complex a cărui personalitate se schimbă, pe parcursul nuvelei, transformându-se dintr-un om onest într-un cârciumar care trăiește cu obsesia banilor și comite fapte grave, culminând cu crima, în numele acestei obsesii.

Inițial, el este un tânăr cizmar dintr-un sat ardelean, care este interesat să progreseze pe plan social și își propune să ia în arendă cârciuma de la moara cu noroc, urmând să-și deschidă, mai târziu, cu banii obținuți, un atelier de cizmărie cu câteva calfe. Planul pe care-l prezintă familiei o face pe bătrână, soacra lui Ghiță, să fie rezervată, fiind credincioasă principiului că omul trebuie să fie mulțumit cu sărăcia lui. Ghiță se dovedește, însă, hotărât și se mută cu familia la Moara cu noroc, un loc privilegiat, dar cu rezonanță negativă.

Ghiță se dovedește întreprinzător, harnic și priceput în ocupația de cârciumar, previziunile sale se adeveresc și el ajunge să câștige mai bine. Dar echilibrul sufletesc al personajului se ruinează în momentul în care la cârciumă își face apariția Lică Sămădăul, șeful porcarilor care îi impune să-i fie partener

în afaceri, devenindu-i iscoadă. Intimidat de prezența autoritară a lui Lică, Ghiță acceptă, mai ales că vede în acest pact un prilej de a se îmbogăți mai repede. Ghiță dă dovadă de caracter slab în confruntarea cu porcarul. Personajele sunt în opoziție: Lică este ferm și autoritar, Ghiță se dovedește slab și ușor de stăpânit.

Ghiță trăiește un puternic conflict interior, fiind scindat între dorința de a redeveni om cinstit și obsesia pentru bani, cea din urmă împlinindu-se numai prin tovărășia cu Lică. Lupta interioară se răsfrânge în exterior, prin faptul că trăiește stări sufletești contradictorii și prin reacțiile agresive față de cei dragi. Măcinat de obsesia pecuniară, Ghiță se transformă dintr-un om optimist și vesel într-o persoană ursuză, irascibilă, care trece rapid de la o stare sufletească la alta: „se aprindea pentru orișice lucru din nimic, nu mai zâmbea ca mai nainte, ci râdea cu hohot, încât îți venea să te sperii de el”. Curând, personajul ajunge să regrete că are familie, care îl împiedică în planurile sale. El se dezumanizează treptat și comite gesturi care ies din sfera raționalului. De exemplu, își îndeamnă soția să joace cu Lică, folosindu-se de ea, în scop egoist, ca să păstreze prietenia cu Lică. Ghiță se lasă și mai mult influențat de Lică atunci când depune mărturie în favoarea lui și se face vinovat de sperjur. În încercarea de a se reabilita moral, se împrietenește cu jandarmul Pinea căruia intenționează să i-l predea pe Lică. Este și aici duplicitar, pentru că nu vrea să piardă avantajul tovărășiei cu Lică.

Personajul conștientizează că se supune unui instinct care-l domină și trăiește remușcările faptelor sale, mai ales când se gândește la soarta copiilor săi, care nu vor avea amintirea unui părinte cinstit, moral.

Dezumanizarea personajului este definitivă în momentul în care își ucide soția, care-l înșelase. Este la rândul lui ucis și moartea lui este văzută ca o pedeapsă pentru abaterea de la codul moral.

Personajul este caracterizat indirect, prin intermediul faptelor, vorbelor, atitudinilor sale. La început naratorul îl prezintă drept un „om harnic și sânguitor”, pentru ca mai târziu să devină „ursuz” și „pus pe gânduri”. Personajul se dovedește lacom: „Vedea banii grămadă înaintea sa și i se împăinjneau, parcă ochii.”

În relația cu Lică, Ghiță se dovedește vulnerabil și lipsit de curaj cu atât mai mult cu cât celălalt îi observă slăbiciunea pentru bani. Ana, soția lui, de care el se înstrăinează pentru că este incapabil să-i marturisească frământările sufletești, ajunge să-l disprețuiască, numindu-l „mujerie în haine bărbătești”.

Prin încercarea sa de a-și schimba destinul, fiind nemulțumit cu ce avea deja, prin actul său de hybris, care are consecințe dramatice, Ghiță devine un personaj tragic.